

Slovo k povzbuzení na neděli 29. prosince 2024, na **svátek Svaté rodiny** – C
Biblická čtení: 1Sam 1,20-22.24-28; Ž 84; 1Jan 3,1-2.21-24; Lk 2,41-52

Milé sestry, milí bratři,

jak se každoročně připomíná, dnešní svátek – **Svaté rodiny, Ježíše, Marie a Josefa** – nepatří mezi ty největší vánoční, jakými jsou Narození Páně, Matky Boží Panny Marie či Zjevení Páně. Dokonce ani mezi starobylé vánoční svátky svatých, jako svatého Štěpána, Jana Evangelisty anebo Mlád'átek betlémských. Začal se slavit **až v 17. století**, během století 19. se jeho slavení rozšířilo a teprve v roce **1920** byl zaveden jako závazný pro **celou církev**. Nejprve se slavil v neděli po Třech králich. Nyní ho máme **v neděli vánočního oktávu**, aby byl podtržen jeho **biblický vánoční základ**: Prostředí, do kterého se Boží Syn jako člověk narodil a ve kterém pak prožíval své dětství a vyrůstal, je **prostředím lidské rodiny**, prostředím živých **lidí**, Panny Marie a svatého Josefa. Proto se dnes čtou také evangelijní úryvky hovořící **o Ježíšově dětství**: O útěku do Egypta, o přinesení Ježíše čtyřicet dní po narození do chrámu a o dvanáctiletém Ježíši v chrámě (to jsme slyšeli letos).

Boží Syn se prostě vtělil a narodil **do lidské rodiny**, i když zcela specifické, **v ní** žil a vyrůstal a **z ní** pak vešel do světa.

V dnešní době tolikerých rozjitřených politicko-společensko-filozoficko-teologických diskuzí o rodině a manželství je opravdu **obtěžené** se jen pokusit cokoli obyčejného, ne-kulturně-válečného a ideálně Božím slovem nějak inspirovaného a zároveň aktuálního **o rodině říci**. Přesto to k dnešnímu svátku patří a asi nelze na takový pokus rezignovat...

Každému je jasné, a právě v nynější rozjitřené diskuzi se to často neopomene připomenout, že pojem rodina **není** používán **univokálně**. Ostatně už sám jazyk něco takového trochu odráží. V češtině **rodina** akcentuje především rodovost, rození, proto možná zejména primární rodinu. Řecká **oikogeneiá** anebo hebrejská **mišpachá** či **mišpoché** v jidiš akcentuje zase rodinu širší, všechny, kteří bydlí v jednom domě, příbuzenstvo. Už sám jazyk tak do jisté míry odráží různé akcenty vnímání v různých prostředích a dobách.

Přesto **v prvé řadě** bychom pod pojmem rodina měli chápat **rodinu přirozenou**, primární: otec, matka, děti. I při vši úctě a respektu k jiným společenstvím a způsobům sdílení života by mělo zůstat toto vnímání rodiny **základní** a první. Tak o rodině mluví biblická tradice i zkušenost lidstva. Takovéto chápání rodiny, vycházející z (kéž by láskyplného) svazku muže a ženy, je proto hodné **úcty** a **ochrany**. A to i ze strany společnosti.

Zadruhé je to rodina **v širším** slova smyslu. Rodina celého **příbuzenstva**, včetně prarodičů, bratranců, sestřenic, vnoučat, synovců a neteří, ostatních příbuzných. A také včetně těch, kteří se stali její součástí *in-law*. Tedy, chceme-li, ona antická **familia**. Kdy všichni její členové jsou **součástí** tohoto rodinného světa, jeho domu a domova, nemělo by být na nikoho zapomínáno, zvláště na toho ne, kdo i v tomto širším rodinném společenství zůstal nějak sám.

Zatřetí – tím se dostáváme do určitého přenesení a rozšíření významu či metafory – můžeme pod pojmem rodina vnímat i **ostatní lidská společenství**. Všechny lidi nějak jdoucí **společně** životem, sdílející ho (a kéž by také v lásce). Větší i menší, otevřenější či uzavřenější **společenství a svazky**, různé formy **přátelství** a lidské blízkosti. A to i včetně oněch – slovy papeže Františka – (církevně právně) „iregulérních situací“.

Začtvrté pod rodinou pak chápeme i **rodinu celého lidstva**, rodinu oněch osmi miliard nás všech, kteří zde a nyní žijeme. Jako lidé jsme všichni nějak **příbuzní**, jsme ze stejného těsta, „ze země vzatí“ **homines**. A protože Boží Syn se stal člověkem a do svého lidství tajemně zahrnul lidství všech, koluje v nás nějak i tatáž **Kristova krev**. Což eucharistií, zvláště je-li podávána pod obojí způsobou, se jen umocňuje.

A v neposlední řadě je rodinou i **rodina církve**. Jednak v ní Kristus – i navzdory našim slabostem a hříchům – tajemně **přebývá** a jednak jsme si my lidé v církvi prostě nějak **dáni**, nebo spíše, zbyli jsme si. Jsme vrženi **do stejného společenství** a Kristus je mezi námi.

Čímž se možná dostáváme k důležitému momentu, snad k jednomu z poselství dnešního svátku: Že do **všech** těchto **rodin a rovin**, nejen do církve, se Kristus chce **nějak** rodit, v nich chce **žít, přebývat a růst** a z nich znovu **vstupovat do světa**. Jako to učinil u Rodiny svaté. Boží Syn tak stále **čeká**, že se najdou **lidé**, podobni Marii a Josefovi, kteří ho **přijmou**. Jimi máme být **my**. Máme se jakoby stát **rodiči a ochránci Krista**. Samozřejmě **ne** jeho jedinečné přítomnosti v lidském a těle a **ne** jedinečným způsobem jako Svatá rodina před více než dvěma tisíci roky.

Být rodičem a ochráncem Krista dnes znamená jistě mnohé. Ale určitě také posláním být **vykonavatelem a ochráncem dobra**, a to zvláště takového **dobra**, které se děje mezi námi lidmi a **pro lidi a pro svět**. Jeho **potenciál** je nám svěřen ne nepodobně tomu, jako byl Ježíš svěřen Marii a Josefovi. Podobně jako je nám svěřena křesťanská víra či naděje.

Chtít **rodit Krista** do prostředí našich rodin a **chránit ho** tam znamená **snahu o lásku**, která prospívá, ve všech formách mezilidských **vztahů**. Zvláště v těch, v nichž **konkrétně žijeme**: od primárních rodin, přes různá další společenství až po rodinu církve, třeba i naši farnost. Předpokladem toho je ovšem vzít **rodiny za svůj svět**, za prostředí lidí, s nimiž jsme si navzájem **dáni**, kteří jsme si třeba i zbyli.

Že něco takového nejde bez různých konfliktů a trápení, víme, ukazuje to zkušenost. Možná to naznačuje i dnešní **evangelium**: «Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj i já jsme tě s bolestí hledali». Ale de o to i v těžších a konfliktních situacích s Boží pomocí **obstát**, splnit svou krásnou roli být **rodičem a ochráncem** Božího Syna, **Božího Dobra** ve všech **rodinách**, kde jen on chce být. Což jsou, můžeme doufat, v posledku **rodiny** a vztahy **všechny**.

Samozřejmě, jsou i vztahy **zlé, špatné a patologické**, ze kterých je třeba někdy utéci, není-li jiná dobrá možnost, člověk asi není povolán dobrovolně nesmyslně trpět, ale to je jiné téma...

Milé sestry, milí bratři, svátek **Svaté rodiny** nám tedy snad připomenul, že všichni jsme **součástí** nějaké **rodiny**. A že rodiny jsou tvořeny **lidmi, pro které a s kterými** bychom měli **žít**, na kterých by nám mělo **záležet**. To už patří k podstatě rodiny. Známymi a tolikrát citovanými slovy Johna Donna «Žádný člověk není ostrov sám pro sebe, každý je kus nějakého kontinentu, nějaké pevniny». Rodiny jsou naší pevninou a zemí, jsou **prostředími**, skrze něž a do nichž chce z nebe sestupovat **Bůh** a v nich **přebývat**, zvláště v opravdové vzájemné **lásce** lidí. Rodiny – od primární po rodinu celého lidstva – jsou tak hodny naší **úcty, lásky a respektu**, potažmo **věrnosti**.

Kéž i následná **obnova manželských slibů** těch z vás, kteří žijete v manželství a chcete své vzájemné sliby obnovit, je pro vás i nás ostatní povzbuzením obnovit i svá obecnější předsevzetí: **Žít s druhými a pro druhé**. Protože věříme, že do všech mezilidských vztahů nějak sestupuje a chce sestupovat **Bůh** se svou milostí. Tak mu v tom **nebraňme**...